

Programa
“Educació, participació social, desenvolupament
comunitari i inclusió”
Grau en Educació Social

Curs 2015-2016

Professor: Jorge Belmonte Arocha
Departament de Didàctica i Organització Escolar
Universitat de València

1. DADES INICIALS D'IDENTIFICACIÓ

Matèria	Subjecte, experiència educativa i construcció de lo públic
Nom de la assignatura	Educació, participació social, desenvolupament comunitari i inclusió.
Caràcter:	Formació Obligatoria
Titulació:	Grau en Educació Social
Departament:	Didàctica i Organització Escolar
Professor:	Jorge Belmonte Arocha
Nombre de crèdits ECTS:	6
Unitat temporal:	Quadrimestral
Tutoria:	Despatx D20 (Divendres de 10,00-13,00 hores)
Correu:	Jorge.Belmonte@uv.es

2. INTRODUCCIÓ

Esta assignatura pretén introduir als estudiants en el coneixement de l'educació i la participació social. Per aconseguir el desenvolupament comunitari és necessari tenir en compte les lògiques de la participació social així como les d'inclusió i d'exclusió social i educatives. Per arribar a esta comprensió va a ser de gran utilitat conèixer variables que es poden utilitzar a l'espai públic per incloure o segregar destacant entre altres les següents: classe social, gènere i cultura. En aquest sentit incidim en la cultura com essencial en la configuració de la identitat personal i grupal i en la diferència com a eix central de construcció d'una societat democràtica.

3. OBJECTIUS GENERALS

- Introduir als estudiants en el coneixement del desenvolupament comunitari i en la participació social.
- Conèixer els moviments socials.
- Analitzar com la classe social, el gènere i la cultura influeixen en la participació social.
- Conèixer les lògiques d'inclusió i d'exclusió social en la construcció del espai públic.
- Plantejar la diferència i la igualtat com metes de l'educació.
- Formar als estudiants en la capacitat crítica.

4. CONTINGUTS

1. Educació, participació social, desenvolupament comunitari i inclusió.
2. El sentit educatiu de la participació.
3. Lògiques de l'exclusió social i educativa: classe, gènere i cultura.
4. Educació, subjectes de la acció col·lectiva i nous moviments socials.
5. Identitat, reconeixement de l'altre i educació de la diferència.
6. Inclusió i construcció de lo públic.

5. METODOLOGIA

Es va a seguir una metodologia activa i participativa. Es pretén desenvolupar una consciència crítica. Per açò els estudiants han de participar elaborant documents i materials per al treball conjunt. Es tracta d'una participació en grup amb una intenció renovadora. Hi hauran classes teòriques on el paper del professor és clarificador i orientador dels punts de vista teòrics i classes pràctiques on es presentaran experiències i treballs elaborats pels estudiants.

6. AVALUACIÓ DE L'APRENENTATGE

A. Part obligatòria:

Treball escrit individual o en grup: Desenvolupar un projecte d'intervenció sobre el temari de l'assignatura incidint en l'educació i participació social en la societat actual (entre 10 i 15 fulls). Per a superar el treball hi ha que obtenir una puntuació mínima de 5 punts sobre 10.

B. Part voluntària:

- a) Llegir un llibre a elegir del programa i realitzar un treball amb un resum i un anàlisi crític. Es valorarà amb 0,5 punts com a màxim, a afegir a la nota final.
- b) Exposició pública d'una experiència pràctica sobre educació i participació social en la societat actual. Es valorarà amb 0,5 punts com a màxim, a afegir a la nota final.
- c) Elaborar una aportació audiovisual o informàtica (documental, pàgina web, blog, etc.) sobre algun aspecte del programa i presentació en classe. Es valorarà amb 0,5 punts com a màxim, a afegir a la nota final.
- e) Dissenyar i realitzar una jornada de participació en grup al voltant del programa de continguts. Es valorarà amb 0,5 punts com a màxim, a afegir a la nota final.
- g) Dossier de premsa en grup sobre notícies (entre 15 i 20 notícies) relacionades amb educació i la participació social en la societat actual. Es valorarà amb 0,5 punts com a màxim, a afegir a la nota final.
- h) Altres propostes per part de l'alumnat.

8. BIBLIOGRAFIA

- ALVAREZ, I. (1993). *Diversidad cultural y conflicto nacional*. Madrid: Talasa Ediciones.
- ANGUS, I. (1997). *A Border within National Identity, Cultural Plurality and Wilderness*. Montreal and Kingston: McGill-Queen's University Press.
- APPLE, M. (1996). *Política cultural y educación*. Madrid: Morata.
- AREA, M.; PARCERISA, A. y RODRÍGUEZ, J. (coords.) (2010). *Materiales y recursos didácticos en contextos comunitarios*. Barcelona: Graó.
- BALIBAR, E. y WALLERSTEIN, I. (1991). *Raza, Nación y Clase*. Madrid: IEPALA.
- BANTING, K. y KYMLICKA, W. (Eds.) (2006). *Multiculturalism and the Welfare State: Recognition and Redistribution in Contemporary Democracies*. Oxford: Oxford University Press.
- BAUMAN, Z. (2014). *¿La riqueza de unos pocos nos beneficia a todos?* Barcelona: Ediciones Paidós.
- BAUMAN, Z. (2006). *Comunidad. En busca de seguridad en un mundo hostil*. Madrid: Siglo XXI.
- BAUMAN, Z. (2006). *Vidas desperdiciada. La Modernidad y sus parias*. Barcelona: Ediciones Paidós.
- BAUMAN, Z. (2007). *Los retos de la educación en la modernidad líquida*. Barcelona: Gedisa.
- BAUMANN, G. (2001). *El enigma multicultural. Un replanteamiento de las identidades nacionales, étnicas y religiosas*. Barcelona: Paidós.
- BELLO, G. (2006). *El valor de los otros. Más allá de la violencia intercultural*. Madrid: Biblioteca Nueva.
- BELMONTE, J. (2015). Ficciones audiovisuales y políticas posttelevisivas de la (des) memoria histórica en la cultura española. *Revista F@ro*, 1(21), 53-71.

BELMONTE, J. (2014). Del arte cinematográfico a la imagen posttelevisiva: co-educación audiovisual ante las representaciones de la feminidad. *Dossiers feministes*, (19), 149-167.

BENHABIB, S. (2002). *The Claims of Culture. Equality and Diversity in the Global Era*. Princeton: Princeton University Press.

BILBENY, N. (1999). *Democracia para la diversidad*. Barcelona: Ariel.

BILBENY, N. (2002). *Por una causa común. Ética para la diversidad*. Barcelona: Editorial Gedisa.

BOURDIEU, P. (2011). Las estrategias de la reproducción social. Buenos Aires: Siglo XXI editores.

CASACUBERTA, D.; RUBIO, N. y SERRA, L. (coords.) (2011). *Acción cultural y desarrollo comunitario*. Barcelona: Graó.

COHN-BENDIT, D. y SCHMID T. (1996). *Ciudadanos de Babel. Apostando por una democracia multicultural*. Madrid: Talasa Ediciones.

DA SILVA, T.T. (1999). *Documentos da identidade*. Belo Horizonte: Autêntica Editorial.

DE LAURETIS, T. (2000). *Diferencias*. Madrid: horas y HORAS.

DE LUCAS, J. (1994). *El desafío de las fronteras. Derechos humanos y xenofobia frente a una sociedad plural*. Madrid: Ediciones Temas de Hoy.

DELLA PORTA, D. y DIANI, M. (2011). *Los Movimientos Sociales*. Madrid: Editorial Complutense y CIS.

FISS, O. (Coord.) (2002). *Una comunidad de iguales. La protección constitucional de iguales. La protección constitucional de los nuevos ciudadanos*. Buenos Aires: Miño y Dávila editores/CIEPP.

FOUCAULT, M. (1992). *Genealogía del racismo*. Madrid: Las ediciones de la Piqueta.

FREIRE, P. (1990). *La naturaleza política de la educación. Cultura, poder y liberación*. Barcelona/Madrid: Paidós y MEC.

FREIRE, P. (2005). *La importancia de leer y el proceso de liberación*. México: Siglo XXI editores.

GADAMER, H. (2000). *La educación es educarse*. Barcelona: Paidós.

GALEANO, E. (1999). *Patatas arriba. La escuela del mundo al revés*. Madrid: Siglo XXI editores.

GIMENO, J. (1998). *Poderes inestables en educación*. Madrid: Morata.

GIMENO, J. (2001). *Educación y convivir en la cultura global*. Madrid: Morata.

GIROUX, H. (1997). *Cruzando límites. Trabajadores culturales y políticas educativas*. Barcelona: Paidós.

GIROUX, H. (2001). *Cultura, política y práctica educativa*. Barcelona: Editorial Graó.

GIROUX, H. y McLAREN, P. (Eds) (1998). *Sociedad, cultura y educación*. Madrid: Miño y Dávila Editores.

GUTTMAN, A. (2001). *La educación democrática. Una teoría política de la educación*. Barcelona: Paidós.

HESSEL, S. (2011). *Comprometeu-vos!* Barcelona: Edicions Destino.

HESSEL, S. (2011). *Indigneu-vos! Un al·legat contra la indiferència i a favor de la insurrecció pacífica*. Barcelona: Edicions Destino.

JAHANBEGLOO, R. (2007). *Elogio de la diversidad*. Barcelona: Arcadia.

JURISTES SENSE FRONTERES (2002). *Ciutat i Multiculturalitat. Projecte d'Integració Social Multicultural*. Barcelona: Editorial Mediterrània.

KINCHELOE, J. y STEINBERG, S. (2000). *Repensar el multiculturalismo*. Barcelona: Octaedro.

KYMLICKA, W. (1996). *Ciudadanía multicultural*. Paidós. Barcelona: Estado y Sociedad.

MARTÍNEZ, J. (Coord) (2003). *Ciudadanía, poder y educación*. Barcelona: Graó.

McCARTHY, C. (1994). *Racismo y curriculum*. Madrid: Morata-Paideia.

MILLER, D. y WALZER, M. (Comp.) (1996). *Pluralismo, Justicia e Igualdad*. Argentina: FCE.

MORIN, E. (2000). *Els set coneixements necessaris per a l'educació del futur*. Barcelona: Centre UNESCO de Catalunya.

NAÏR, S. (2004). *El imperio frente a la diversidad del mundo*. Barcelona: DeBolsillo.

NUSSBAUM, M.C. (2012). *Crear capacidades. Propuesta para el desarrollo humano*. Barcelona: Ediciones Paidós.

OLIVÉ, L. (Comp.) (1993). *Ética y diversidad cultural*. México: FCE.

RICCARDI, A. (2007). *Convivir. Realismo y esperanza ante un mundo plural. hacia una civilización de la convivencia*. Barcelona: RBA Libros.

RUIZ, E. (2011). *Juntos pero no revueltos. Sobre diversidad cultural, democracia y Derechos Humanos*. Madrid: Maia Ediciones.

TODOROV, T. (2012). *Los enemigos íntimos de la democracia*. Galaxia Gutenberg. Barcelona: Círculo de Lectores.

ÚCAR, X. (coord.) (2009). *Enfoques y experiencias internacionales de acción comunitaria*. Barcelona: Graó.

VELASCO, H., GARCÍA, F. y DÍAZ de RADA, A. (Editores) (1993). *Lecturas de antropología para educadores. El ámbito de la antropología de la educación y de la etnografía escolar*. Madrid: Editorial Trotta.

VELASCO, P. (2011). *No nos representan. El manifiesto de los indignados en 25 propuestas*. Madrid: Ediciones Temas de Hoy.

VV.AA.(1994). *Nuevas perspectivas críticas en educación*. Barcelona: Paidós.